

**SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI
w IX LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM
im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
w Gdyni**

Podstawa prawna do działań profilaktycznych :

- Ustawa o Systemie Oświaty z dnia 7.09.1991 z *późniejszymi zmianami*,
- Ustawa z dnia 24.04.1997 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa z dnia 9.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- Ustawa z dnia 19.08.1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- Ustawa z dnia 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Rozporządzenie MENiS z dnia 31.01.2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem,
- Rozporządzenie MEN z dnia 21.05.2001 w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół, z *późniejszymi zmianami*,
- Rozporządzenie MENiS z 26.02.2002 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego,
- Rozporządzenie W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, z *późniejszymi zmianami*,

CEL OGÓLNY :

Profilaktyka to proces wspierający zdrowie psychiczne i fizyczne poprzez pomoc i towarzyszenie uczniowi w zdobywaniu wiedzy o zagrożeniach dla zdrowia oraz w nabywaniu umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom. Profilaktyka jest istotnym elementem wychowania. Program profilaktyki w IX LO jest spójny z programem wychowania w Liceum, a zawarte w nim treści mają na celu ukierunkowanie ucznia w jego dążeniach, pomoc w zbudowaniu właściwej hierarchii wartości, naukę umiejętnego realizowania własnych potrzeb z poszanowaniem drugiego człowieka oraz promocję zdrowego, bezpiecznego stylu życia.

ZADANIA :

1. Diagnoza potrzeb środowiska uczniów, rodziców i nauczycieli oraz rzeczywistych problemów występujących w społeczności lokalnej.
2. Indywidualna pomoc oraz wsparcie w sytuacjach trudnych dla uczniów i rodziców.
3. Zachęcanie i motywowanie do podejmowania zdrowego i bezpiecznego stylu życia.
4. Wskazywanie sposobów radzenia sobie w sytuacjach trudnych bez konieczności korzystania z środków psychoaktywnych.
5. Wskazywanie zachowań szkodliwych i nieakceptowanych społecznie.
6. Wspomaganie nauczyciela w odpowiedzialnej pracy wychowawczej.

PODMIOTY SZKOŁY: – współpraca w realizacji programu profilaktycznego

a) pracownicy pedagogiczni i niepedagogiczni:

- podnoszenie kwalifikacji zawodowych
- planowanie pracy i organizacja
- dbanie o właściwy obieg informacji
- monitoring spójności działań wychowawczych i profilaktycznych
- tworzenie odpowiedniej atmosfery w szkole

b) wychowawcy:

- integracja zespołu klasowego
- dbałość o poczucie bezpieczeństwa uczniów
- współpraca z rodzicami
- wyposażenie ucznia w umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach

c) rodzice:

- udział w realizacji programu profilaktycznego
- udział w zajęciach pedagogicznych
- inicjowanie działań, podejmowanie wspólnych zadań ukierunkowanych na określony cel

CELE SZCZEGÓŁOWE :

(priorytety działań profilaktycznych wybrane przez szkołę)

1. **Działania psychoedukacyjne** - przeznaczone dla wszystkich uczniów IX Liceum Ogólnokształcącego. Ich celem jest zapoznanie młodzieży z niebezpieczeństwem, jakie stanowią środki psychoaktywne oraz wskazanie problemu przemocy. Powyższe działania realizowane będą podczas lekcji wychowawczych, a także poprzez atrakcyjne formy przekazu np. przedstawienia teatralne, filmy, spotkania z ludźmi profesjonalnie zajmującymi się uzależnieniami, imprezy o charakterze profilaktycznym.
2. **Działania kształtujące osobowość ucznia** - o skuteczności działań profilaktycznych decyduje budowanie dojrzałej osobowości ucznia. Wiąże się to z ukierunkowaniem go w jego dążeniach, pomocą w zbudowaniu właściwej hierarchii wartości, nauką realizacji własnych potrzeb z poszanowaniem drugiego człowieka. Działania dotyczące tej sfery realizowane będą podczas lekcji wychowawczych, rozmów indywidualnych z uczniem.
3. **Wspomaganie wychowania w rodzinie** - trudny okres dojrzewania i związane z tym problemy wychowawcze, zwiększająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych, w tym niezaradnych wychowawczo wymaga ze strony szkoły pomocy, wsparcia. Działania te realizowane będą poprzez indywidualny kontakt z rodzicami, opiekunami prawnymi, kuratorami sądowymi.
4. **Działania wspierające pracę nauczyciela** - coraz bardziej widoczny kryzys wartości wśród młodzieży, brak ideałów, autorytetów oraz szerzący się problem narkomanii, alkoholizmu, przemocy stawia przed nauczycielami wiele zadań. Aby nauczyciel mógł oddziaływać na ucznia, wspierać go i wskazywać mu właściwą drogę, sam musi znać efektywne sposoby postępowania oraz sposoby uzyskania zmiany w zachowaniach uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

SPOSOBY REALIZACJI:

I: DZIAŁANIA PSYCHOEDUKACYJNE

Lp.	ZADANIA	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN REALIZACJI
1	Adaptacja uczniów klas pierwszych w nowym środowisku	wychowawcy pedagog	wrzesień
2	Warsztaty integracyjne dla uczniów klas pierwszych	psycholog	wrzesień
3	Tydzień profilaktyki: akcje: „Rzuć palenie”, „Dzień walki z HIV / AIDS”, „Dzień walki z cukrzycą”, „Różowa wstążeczka”	wychowawcy psycholog, pedagog, pielęgniarka, SU	w trakcie roku szkolnego
4	Działania dotyczące problematyki uzależnień: nikotynizm, alkoholizm, narkomania oraz zjawisk przemocy psychicznej i fizycznej – wykłady, warsztaty, dramy, filmy edukacyjne, konkursy, wywieszanie tablic informacyjnych o zakazie palenia na terenie szkoły	wicedyrektor, pedagog, psycholog, wychowawcy, nauczyciel wych. do życia w rodzinie, specjaliści z zewn.	w trakcie roku szkolnego
5	Realizacja autorskich programów profilaktycznych dotyczących wybranych celów i zjawisk np. „Program ochrony życia psychicznego i fizycznego” „Bezpieczeństwo na drogach” „Program ratowania życia i pierwsza pomoc medyczna”	wychowawcy, nauczyciel wych. do życia w rodzinie, pedagog, nauczyciel PO	w trakcie roku szkolnego
6	Działania mające na celu wyrabianie postaw dezaprobaty wobec wulgaryzmów i niszczenia mienia. Uświadamianie roli języka, wyrabianie poczucia estetyki i dobra wspólnego – dyskusje, konkursy, spektakle teatralne, warsztaty	wychowawcy, nauczyciele języka polskiego, katecheci, pedagog	w trakcie roku szkolnego

7	Akcja informacyjna ukierunkowana na dostarczanie młodzieży informacji o adresach, telefonach do instytucji pomocowych i uczenie sposobów kontaktowania się w sytuacji zagrożenia	wychowawcy, psycholog, pedagog	w trakcie roku szkolnego
---	--	--------------------------------------	--------------------------

II: DZIAŁANIA KSZTAŁTUJĄCE OSOBOWOŚĆ UCZNIĄ

Lp.	ZADANIA	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN REALIZACJI
1	Człowiek jako wartość, jego zdrowie, godność i prawo do życia – dyskusje klasowe, konkursy, debaty szkolne	pedagog, nauczyciel wych. do życia w rodzinie, pielęgniarka, SU	w trakcie roku szkolnego
2	Kształtowanie i utrwalanie norm moralnych – prawo człowieka do wolności, uprzedzenia, stereotypy, tolerancja, rasizm, terroryzm, agresja	nauczyciel WOS, wychowawcy, pedagog, psycholog	w trakcie roku szkolnego
3	Rozwijanie zdolności współodczuwania – empatii. Uwrażliwienie na uczucia i potrzeby innych ludzi Praca indywidualna z podopiecznymi, udział w akcjach charytatywnych, stała pomoc koleżeńska	wychowawcy, SU, Szkoleń koło PCK, szkolne koło Caritas, pedagog, psycholog	w trakcie roku szkolnego
4	Uczenie nieagresywnych metod rozwiązywania konfliktów; współodpowiedzialność Nauka odmawiania – asertywność w sytuacjach nacisku. Warsztaty, dyskusje, symulacje	wychowawcy psycholog	w trakcie roku szkolnego
5	Wzmacnianie poczucia wartości ucznia; Kształtowanie samooceny i autorefleksji. Pochwały na tle klasy i szkoły; nagrody, wzmacnianie pozytywne korzystnych zmian w funkcjonowaniu ucznia. Ankiety np. „Osoba ważna w klasie” „Niepopularne zachowania”	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, pedagog, psycholog	w trakcie roku szkolnego
6	Rozwijanie uzdolnień poprzez zachęcanie do działalności w organizacjach szkolnych i pozaszkolnych kołach zainteresowań, organizacjach kościelnych	wychowawcy, nauczyciele przedmiotów, katecheci, psycholog, pedagog	w trakcie roku szkolnego
7	Pomoc uczniowi w znalezieniu miejsca w grupie pozytywnej w ramach działań wzmacniających samoocenę i rozwijających zainteresowania	wychowawcy, pedagog, psycholog	w trakcie roku szkolnego
8	Kształtowanie umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami. Zapobieganie wybuchom agresji. Rozmowy, dyskusje, ukierunkowanie działań na cele konstruktywne, warsztaty, wykłady	wychowawcy, pedagog, psycholog	w trakcie roku szkolnego
9	W ramach wzmacniania samooceny uczniów, stosowanie aktywnych form i metod oddziaływania z zastosowaniem ankiet np. „Moje mocne i słabe strony”	wychowawcy	w trakcie roku szkolnego
10	Kształtowanie wiedzy na temat odpowiedzialności karnej i cywilnej, sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu. Spotkania z Policją, przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości (sędziowie, kuratorzy sądowi) – wykłady, konkursy	wychowawcy, pedagog, nauczyciel PO i WOS	w trakcie roku szkolnego
11	Uczenie radzenia sobie w sytuacjach trudnych emocjonalnie w ramach akcji „Stres pod kontrolą”	psycholog	w trakcie roku szkolnego
12	Przygotowanie uczniów do wyboru przyszłej drogi zawodowej poprzez pogłębienie wglądu w siebie,	psycholog wychowawcy	w trakcie roku

	dostrzeganie cech pozytywnych społecznie, zdolności i umiejętności -warsztaty, porady indywidualne, zawodowe		szkolnego
--	--	--	-----------

III: WSPOMAGANIE WYCHOWANIA W RODZINIE

Lp.	ZADANIA	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN REALIZACJI
1	Pomoc rodzicom w sytuacjach trudnych wychowawczo i komunikacyjnie, w sytuacjach kryzysu interpersonalnego. Rozmowy indywidualne, mediacje, interwencje	dyrektor, wychowawcy, pedagog, psycholog	według potrzeb
2	Przekazanie rodzicom informacji o formach pomocy proponowanej przez szkołę i instytucje zewnętrzne	wychowawcy, psycholog, pedagog	na bieżąco
3	Organizowanie zebrań klasowych z udziałem rodziców, uczniów i nauczycieli	dyrektor, wychowawcy, psycholog, pedagog	według potrzeb
4	Ustalenie z rodzicami sposobów zaradczych w sytuacjach trudnych dla ucznia pod względem wychowawczym lub zdrowotnym. Kierowanie na badania orzeczenia do PPP, do placówek specjalistycznych, na terapię. Kontrola obecności, stały kontakt telefoniczny, analiza zachowania ucznia	wychowawcy, psycholog, pedagog	w trakcie roku szkolnego
5	Pomoc w ramach „Szkoły dla rodziców” – porady specjalistyczne, konsultacje	dyrektor, psycholog, pedagog	w trakcie roku szkolnego
6	Przygotowanie planu pedagogizacji rodziców. Prelekcje, wykłady dotyczące okresu dorastania i pojawiających się problemów z naciskiem na rolę rodziny jako czynnika chroniącego	wychowawcy, pedagog, psycholog	w trakcie roku szkolnego

IV: DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE PRACĘ NAUCZYCIELA

Lp.	ZADANIA	OSOBY ODPOWIEDZIALNE	TERMIN REALIZACJI
1	Szkolenia dotyczące szeroko rozumianej profilaktyki, warsztaty doskonalące dla nauczycieli np. „Praca z dzieckiem agresywnym” „Narkotyki w szkole” Informacje na temat konferencji szkoleniowych dla nauczycieli	WDN, dyrektor, nauczyciele, pedagog	w trakcie roku szkolnego
2	Wymiana doświadczeń w ramach realizacji programu profilaktycznego na posiedzeniach Rady Pedagogicznej – dyskusje, referaty, propozycje modyfikacji	dyrektor, nauczyciele	w trakcie roku szkolnego
3	Dział w bibliotece szkolnej zawierający pozycje dotyczące problemów młodzieży. Scenariusze, materiały do wykorzystania na lekcji	dyrektor, bibliotekarz	na bieżąco

METODY PRACY:

- a) warsztaty
- b) wykłady
- c) ćwiczenia
- d) dyskusje

- e) akcje profilaktyczne
- f) formy teatralne
- g) konkursy

FORMY PRACY:

- a) rozmowy indywidualne z uczniem
- b) praca z grupą
- c) lekcje wychowawcze
- d) programy profilaktyczne
- e) rozmowy indywidualne z rodzicami
- f) zebrania z rodzicami
- g) zajęcia psychoedukacyjne dla rodziców

EWALUACJA:

- a) Posiedzenia Rady Pedagogicznej poświęcone uwagom i wnioskom wynikającym z realizacji programu profilaktycznego oraz propozycjom zmian
- b) Badania ankietowe wśród uczniów, rodziców i nauczycieli
- c) Wnioski wynikające z rozmów z uczniami i nauczycielami
- d) Zebrania Rady Rodziców dotyczące wniosków z realizacji programu profilaktycznego
- e) Wnioski ze współpracy rodziców i szkoły
- f) Wskazania wynikające ze sprawozdań z pracy psychologa, pedagoga i Samorządu Uczniowskiego
- g) Opracowanie przez zespół do spraw programu profilaktycznego modyfikacji na podstawie wypracowanych wniosków

PODSUMOWANIE:

Program profilaktyczny IX LO jest programem otwartym. Na podstawie wyników badań ankietowych, rozmów z uczniami, rodzicami i nauczycielami będzie ulegał zmianie w zależności od potrzeb środowiska szkolnego. Przedstawiona propozycja będzie realizowana w ciągu trzech lat nauki w IX LO przez kolejne roczniki uczniów i poddawana ewaluacji.

Szkolny Program Profilaktyki został zatwierdzony uchwałą Rady Pedagogicznej 30 września 2003 r.